

OMSTILLINGEN BLIVER SVÆR, HVIS ALLE GRIBER DEN AN FORSKELLIGT

Ifølge klimaprofessor Katherine Richardson er der plads til forbedring i kommunernes klimaindsats.

tekst **MADS BRANDSEN**

Mange kommuner har taget FN's 17 verdensmål til sig. Men det er ikke gjort med det, lyder det fra professor og medlem af Klimarådet, Katherine Richardson.

– Jeg har med få undtagelser været skuffet over den måde, kommunerne har taget klimaudfordringen til sig. Meget få har taget den bredere dagsorden til sig. De har ikke erkendt, at det spændende ved bæredygtighedsmålsætningerne ikke er de enkelte målsætninger, men at de udgør den samme ramme. Det tvinger os til at se på interaktionerne imellem dem, siger hun.

Hvis man ikke gør det, overser man, at der også er bæredygtighedsmål, hvor man påvirker i den negative retning.

– Hvorfor serverer vi vand i plastflasker? Vi har jo udmærket vand i hanerne. Hvorfor bruger vi engangs-

bægre til kaffe? Fordi det er billigere. Jeg blev interviewet forleden af en smart ung fyr, der spurgte, om han stadig ville have sin kashmirtrøje og sine flotte møbler, når vi når 2030? Ja, selvfølgelig vil du det, svarede jeg ham. Men du smider intet ud. Det kan godt være, du betaler mere, men du smider det ikke ud. Man skal have kvalitetstøj.

Her er det en udfordring, at vi i Danmark ikke er ret gode til genbrug. Forleden viste nye tal fra Eurostat, at Danmark er niendebedst ud af EU's 28 medlemslande – og at vi halter efter lande som Tyskland, Holland og Østrig. 48 procent af det danske husholdningsaffald genbruges, mens resten sendes til forbrænding.

– Vi gav en værdi til vores affald ved at brænde det og bruge det til energi. I mellemtiden har resten af verden opdaget værdien ved genbrug, siger hun.

Forskelle mellem kommunerne

Når man er på besøg hos venner og familie, der bor i en anden kommune, ser man også, hvordan der er store forskelle på tværs af kommunerne.

– Vi tror, vi er så grønne og så gode, men et af vores problemer er, at det

er lagt ud til kommunerne, og at alle kommuner gør det forskelligt. Det er ukoordineret. Det ville være klogt, hvis kommunerne går sammen om en fælles strategi. Man kan sige meget godt om det kommunale selvstyre, men når man skal gennemføre en grøn omstilling, er det måske meget rart at sætte sig sammen med andre. Ellers bliver det meget sværere, lyder det fra Katherine Richardson. Hun har heller ikke den store fidus til den decentrale organisering af den danske fjernvarmesektor – og slet ikke til ledelsen af den.

– Bestyrelserne for fjernvarmeselskaberne er oftest befolket af nuværende eller tidligere kommunalpolitikere, der har det fint med at bruge biomasse i produktionen. Men det er ikke smart, at vi bruger så meget biomasse. Det er en begrænset ressource, og hvis alle på jorden skulle have lige adgang til den mængde, vi kan tillade os at bruge, så bruger vi allerede mere end det, vi kan bruge fremover, siger Katherine Richardson. Egentlig bebrejder hun ikke selskaberne. De agerer sådan set blot efter de regler og de afgifter, der er på området.

FOTO: JENS DRESLING / RITZAU SCANPIX

– Selskaberne får jo ikke de rigtige forudsætninger fra staten. Det er billigt at bruge biomasse, fordi det ikke er belagt med afgifter. Derfor vælger mange selskaber den løsning. Og vi er jo alle sammen bedst til at fortsætte, som vi har gjort hidtil, fortsætter hun.

Hvordan får kommunerne borgerne med på den grønne omstilling?

– Jeg tror faktisk, meget af det handler om at vise det gode eksempel.

Vi har det problem, at hovedparten af vores befolkning er vokset op og blevet uddannet i en tid, hvor denne dagsorden slet ikke var til stede. Vi fokuserer alt for meget på, at omstillingen kommer til at koste job og penge. Der er aldrig nogen, der siger, at hvis ikke vi omstiller os, kommer det til at koste endnu flere job og penge. Det er sådan set virkeligheden, siger Katherine Richardson. Holdningen til den grønne omstilling er også til dels generationsbetting, oplever hun.

– Alle danskere bruger meget tid på kommunal grund – i børnehaver og skoler – hvis man får de gode eksempler der, tager man dem til sig. Hvis man ser på modstanden mod

KATHERINE RICHARDSON

- Født 1954 i USA
- Professor i biologisk oceanografi ved Københavns Universitet og leder af Sustainability Science Center ved Københavns Universitet.
- Medlem af Klimarådet, tidligere formand for Klimakommissionen og tidligere medlem af den ekspertgruppe, der udarbejdede FN's Global Sustainability Development Report.
- Gift med hofjægermester og skovrider i Grib Skov Jens Bjerregaard Christensen. To børn.
- Aktuell med bogen "Hvordan skaber vi bæredygtig udvikling for alle".

vindmøller, er det de gamle, der er imod. Hvis det bare er hverdag i institutionerne, at vi behandler vores ressourcer, som om det var penge, så tror jeg, de fleste bærer det med hjem.

Og for kommunerne handler det ikke nødvendigvis om teknologi.

– Vi skal bruge teknologien på en helt anden måde, end vi har gjort det før. Jeg tror, det er meget svært at finde nogen teknologiske indvendinger, som egentlig har betydet, at vi har brugt færre ressourcer. Tværtimod, siger Katherine Richardson.

– Jeg tror, kommunerne er nødt til at tænke lidt mere systemisk i de beslutninger, der bliver taget. Man kan eksempelvis gøre meget alene i kantinen. Jeg synes, det er en stor fejl at lave kødfrie dage. Så bliver det sådan noget med, at folk skal betale en pris. Det handler om at gøre det grønt. Eksempelvis ved at sige, at man altid kan få kød, men at man skal spørge om det, så det mest naturlige er at spise plantebaseret.

En familie af kødædere

Katherine Richardsons mand er hofjægermester – og familien er

”i den grad” kødædende, fortæller hun. Men da sønnen og svigerdatteren flyttede ind i en periode, kom der andre boller på suppen. Familien tilmeldte sig derfor en abonnementsordning med grøntsager, der rakte til aftensmad tre dage om ugen.

– Det er fantastisk. Mange af de andre dage er vi også begyndt at spise vegetarisk, og vi føler intet afsavn, siger hun.

Det betyder meget, hvordan man sælger den grønne løsning. Kaldes man det ”sund gryde”, er der nærmest ingen, der vælger det, men hvis man skriver, at det er gullasch, som består af grøntsager, bliver det taget anderledes positivt imod, mener hun.

– Det er bare ikke helt der, jeg oplever, at kommunerne er. Der er eksempler på byråd, der beslutter, at børnene i daginstitutionerne skal spise frikadeller. Det skal de altså ikke nødvendigvis. Kommunerne skal udnytte kontakten med borgerne til at få behovet for omstillingen kommunikeret på en sådan måde, at borgerne helt naturligt føler sig som en del af det og bringer nogle af tingene med hjem, siger Katherine Richardson. ■ mabr@kl.dk